

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

17 JANVIER 1950.

17 JANUARI 1950.

PROPOSITION DE LOI

complétant l'article 727 du Code civil relatif
à l'indignité successorale.

WETSVOORSTEL

houdende aanvulling van artikel 727
van het Burgerlijk Wetboek betreffende
de onwaardigheid om te erven.

DEVELOPPEMENTS

TOELICHTING

MESDAMES, MESSIEURS,

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

La dernière guerre a révélé des faits particulièrement odieux : les dénonciations à l'ennemi de personnes par leurs proches. Ces agissements étaient encouragés par la prime à la délation instaurée par l'occupant. Des héritiers ont dénoncé à l'ennemi leurs père, mère, ascendants collatéraux ou même des tiers, dont les dispositions testamentaires leur étaient favorables, soit par le désir de s'emparer d'un héritage, soit par un mobile politique.

Il s'est avéré que, dans la majorité des cas, ces dénonciations entraînaient soit la mise à mort immédiate, soit la condamnation à une peine de mort, suivie ou non d'exécution, soit la séquestration ou la déportation dans des forteresses ou des camps de concentration avec, pour conséquence, la mort ou une déchéance physique considérable.

Il serait inconcevable que les responsables de tels agissements puissent profiter de la succession de leur victime.

Or, les cas d'indignité successorale sont limitativement énumérés par l'article 727 du C. C. La jurisprudence et la doctrine sont d'accord pour déclarer que les dispositions de cet article sont de stricte interprétation.

Les dénonciations à l'ennemi ne rentrent certainement pas dans une des catégories prévues par les 1° et 3° de l'article 727 actuel du Code Civil.

A première vue, le 2° de l'article 727 du Code Civil serait applicable. Il n'en est rien. En effet, ce paragraphe exige :

- 1° Une accusation;
- 2° Le caractère « capital » de cette accusation;
- 3° La proclamation du caractère calomnieux de l'accusation.

Tijdens de laatste oorlog zijn bijzonder hatelijke feiten aan 't licht gekomen : sommige personen werden door hun nabestaanden aan de vijand verklikt. Dit werd nog aangemoedigd door de premie welke door de bezetter voor de verklikking werd uitgelooft. Erfgenamen hebben, gedreven door het verlangen zich meester te maken van een erfenis of door politieke beweegredenen, hun vader, hun moeder, hun zijverwanten in de opgaande linie of zelfs derden, wier uiterste wilsbeschikkingen voor hen gunstig waren, aan de vijand verklikt.

Het is bewezen dat, in de meeste gevallen, die verklikkingen hetzij het onmiddellijk ter dood brengen, hetzij de veroordeling tot de doodstraf, al dan niet door terechtstelling gevolgd, hetzij de opsluiting in of wegvoering naar vestingen of concentratiekampen met, als gevolg, de dood of een aanmerkelijke lichamelijke verzwakking ten gevolge hebben gehad.

Het zou onbegrijpelijk zijn dat degenen die verantwoordelijk zijn voor dergelijke handelingen, voordeel zouden kunnen halen uit de erfenis van hun slachtoffer.

Welnu, de gevallen van onwaardigheid om te erven worden beperkend opgesomd in artikel 727 van het Burgerlijk Wetboek. De rechtspraak en de rechtsleer zijn het eens om te verklaren dat de bepalingen van dit artikel in strikte zin moeten worden uitgelegd.

De verklikking aan de vijand behoort zeker niet tot een der categorieën voorzien bij het 1° en 3° van het huidige artikel 727 van het Burgerlijk Wetboek.

Op het eerste gezicht zou het 2° van artikel 727 Burgerlijke Wetboek toepasselijk zijn. Dit is niet het geval. Door deze paragraaf worden immers vereist :

- 1° een beschuldiging;
- 2° een beschuldiging « waarop doodstraf gesteld is ».
- 3° dat de beschuldiging lasterlijk wordt geacht.

En édictant cet article, le législateur prévoyait l'accusation, à laquelle la dénonciation est assimilée, aux autorités légalement constituées du pays.

Ces autorités jugeraient le caractère « capital » ou non de l'accusation, en se référant aux lois en vigueur, lois offrant à l'inculpé des garanties suffisantes contre l'arbitraire. Au contraire, une dénonciation à l'ennemi, même n'étant pas en principale « capitale » entraînait néanmoins fréquemment la mort.

Il est donc certain que le texte actuel de l'article 727 du Code Civil permettra à certains héritiers, coupables de dénonciation à l'ennemi, d'éviter les rigueurs de la loi et de conserver leur capacité successorale.

C'est pour éviter toute discussion qu'est faite la présente proposition, afin que soit, de plein droit, frappé d'indignité successorale, celui qui a ou sera condamné du chef de dénonciation de son auteur à l'ennemi.

Le texte proposé tend à rendre applicable cette disposition aux actes d'héritiers commis depuis le 10 mai 1940.

Toen dit artikel uitgevaardigd werd, beoogde de wetgever de beschuldiging — waarmede de verklikking gelijkgesteld wordt — aan de wettelijk gestelde overheid van het land.

Deze overheid zou oordelen of de doodstraf op de beschuldiging al of niet gesteld is volgens de bestaande wetten die aan de betichte voldoende waarborgen tegen willekeur bieden. Daarentegen, bracht verklikking aan de vijand, al was in beginsel de « doodstraf er niet op gesteld », niettemin dikwijls de dood mede.

Het staat dus vast, dat de huidige tekst van artikel 727 van het Burgerlijk Wetboek aan sommige erfgenamen, die schuldig zijn aan verklikking aan de vijand, toelaten zal de strengheid van de wet te vermijden en hun bekwaamheid om te erven te behouden.

Om iedere betwisting te vermijden wordt dit voorstel ingediend opdat hij die uit hoofde van verklikking van zijn rechtsvoorganger aan de vijand, veroordeeld wordt of werd, van rechtswege zou gestraft worden met de onwaardigheid om te erven.

De voorgestelde tekst strekt er toe die bepaling toepasselijk te maken op de sinds 10 Mei 1940 gestelde daden van erfgenaam.

G. VANDE WIELE.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

Entre le 1° et le 2° de l'article 727 du Code Civil, est intercalé le texte suivant :

« Celui qui sera ou aura été, depuis le 10 mai 1940, » condamné pour avoir, durant la guerre, dénoncé, pour » quelque motif que ce soit, le défunt à l'ennemi ».

Art. 2.

La disposition prévue à l'article premier portera la numérotation 2°, le 2° de l'article 727 actuel en devenant le 3°.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Tussen het 1° en het 2° van artikel 727 van het Burgerlijk Wetboek wordt ingevoegd wat volgt :

« Hij die sedert 10 Mei 1940 veroordeeld wordt of » werd omdat hij, gedurende de oorlog, om welke reden » ook, de overledene aan de vijand heeft verklikt ».

Art. 2.

De in het eerste artikel voorziene bepaling draagt de nummering 2°, terwijl het 2° van het huidig artikel 727 het 3° wordt.

G. VANDE WIELE,
A. SAINT-REMY,
G. HOUSIAUX.